

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
Dyddiad y Cyfarfod:	19 Hydref 2018
Aelod / Swyddog Arweiniol:	Y Cyngorydd Mark Young, Aelod Arweiniol Safonau Corfforaethol Gary Williams, Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd, Cyfreithiol ac AD
Awdur yr Adroddiad:	Steve Price, Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd
Teitl:	Arolwg Aelodau ynghylch Amseriad Cyfarfodydd y Cyngor

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Dosbarthwyd arolwg i'r holl aelodau etholedig yn ystod mis Awst a mis Medi 2018. Nodir canlyniadau'r arolwg yn yr adroddiad hwn.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Un o nodau Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yw hyrwyddo a chefnogi aelodaeth awdurdodau lleol. Gall yr adegau pan y cynhelir y cyfarfodydd fod yn ffactor allweddol i alluogi aelodau presennol i fynychu cyfarfodydd a gallai effeithio ar benderfyniad ymgeiswyr posibl i ymgeisio mewn etholiad. O dan y Mesur dylai awdurdodau lleol arolygu eu haelodau o ran yr amseroedd a'r lleoliadau a ffefrir ar gyfer cyfarfodydd.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn ystyried canlyniadau yr arolwg a gwneud argymhellion i'r Cyngor o ran amseriad a lleoliadau cyfarfodydd y Cyngor.

4. Manylion yr Adroddiad

- 4.1 Ar hyn o bryd, mae mwyafrif cyfarfodydd y Cyngor a chyfarfodydd pwyllgor yn cael eu cynnal yn y boreau gyda rhai cyfarfodydd yn y prynhawn. Mae'r trefniant hwn yn dilyn canlyniadau arolwg gydag aelodau a chefnogaeth lawn gan y Cyngor yn 2013. Mae Grŵp Ardal Aelodau Prestatyn a Gallt Melyd yn cyfarfod yn yr hwyr yn rheolaidd, ar gais aelodau'r grŵp.

Grŵp Tasg a Gorffen 2016

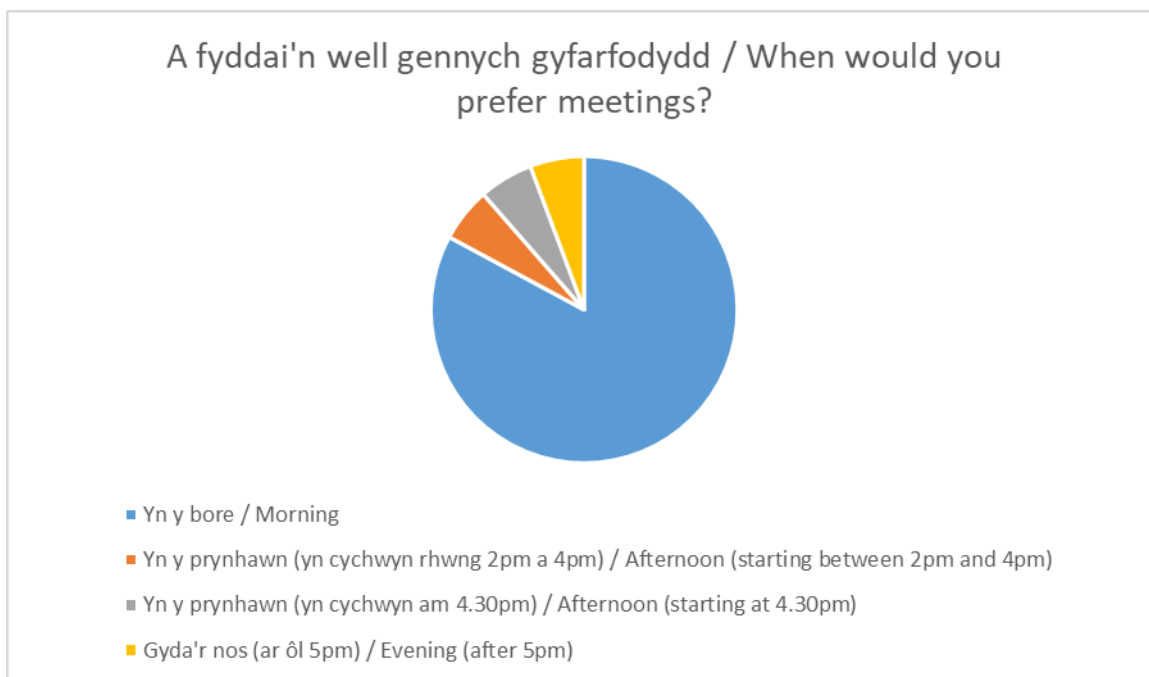
- 4.2 Yn 2016 sefydlodd y Cyngor grŵp tasg a gorffen gyda chwe aelod yn cael eu henwebu gan y grwpiau gwleidyddol i gymryd rhan. Roedd cylch gwaith y Grŵp yn cynnwys ystyried amseriad cyfarfodydd. Fel rhan o hyn adolygwyd amseroedd y cyfarfodydd mewn awdurdodau lleol eraill yng Nghymru a sut y dylid cynnal yr arolwg

nesaf. Yn benodol, nododd y Grŵp y dylid defnyddio cwestiynau byr, syml ac ei bod yn hawdd cwblhau'r arolwg. Cynhaliwyd yr arolwg drwy ddefnyddio darparwr arolwg ar-lein.

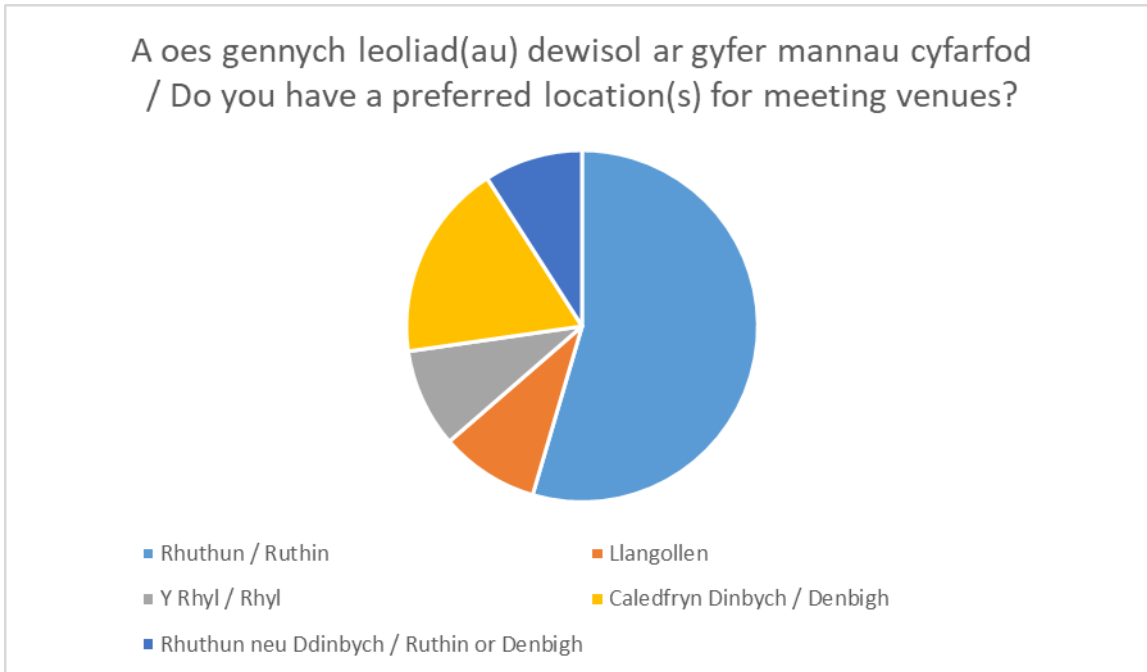
- 4.3 Roedd y Grŵp o blaid dechrau o leiaf un o'r cyfarfodydd pwyllgor am 4pm, ond nid oedd yn cefnogi dechrau cyfarfodydd yn hwyrach na hynny.
- 4.4 Mewn perthynas â lleoliadau, cadarnhaodd yr arolwg blaenorol mai Neuadd y Sir, Rhuthun oedd y dewis a ffefrir gan y mwyafrif o'r aelodau, gyda nifer yn nodi fod ei leoliad canolog o fewn y sir yn fantais. Felly mae mwyafrif y cyfarfodydd yn yr amserlen bresennol yn cael eu cynnal yn Neuadd y Sir gyda rhai yn defnyddio swyddfeydd y Cyngor yn Nhŷ Russell, y Rhyl a Chaledfryn, Dinbych. Mae'n rhaid i unrhyw leoliad ddarparu cyfleusterau priodol a, gan fod mwyafrif y cyfarfodydd yn yr amserlen yn agored i'r cyhoedd, mae angen iddynt fod yn hygyrch ac yn addas ar gyfer cyfarfodydd cyhoeddus.

Arolwg 2018

- 4.5 Cynhaliwyd arolwg aelodau yn ystod mis Awst a mis Medi 2018 i nodi dewisiadau a ffefrir mewn perthynas ag amseriad a lleoliadau cyfarfodydd y Cyngor a phwyllgorau. Cafwyd cyfanswm o 35 ymateb sy'n cynrychioli 74% o aelodaeth y Cyngor. Mae canlyniadau'r arolwg wedi'u nodi yn atodiad 1.
- 4.6 Roedd yr arolwg yn gofyn dau brif gwestiwn o ran yr amseroedd a ffefrir ar gyfer cyfarfodydd a'r lleoliad a ffefrir. Gofynnwyd cwestiynau ategol i gael darlun gwell o ddewisiadau'r aelodau o ran amseroedd cyfarfodydd.
- 4.7 Ar gyfer y prif gwestiwn ynghylch amseroedd cyfarfodydd (cwestiwn 1) ymatebodd yr aelodau fel a ganlyn:

- 4.8 Datgelodd cwestiwn ar leoliad a ffefrir ar gyfer cyfarfodydd (cwestiwn 7) nad oedd gan 60% o'r aelodau unrhyw leoliadau a ffefrir mewn golwg. O'r ymatebion gan y 40% (14 aelod) oedd â syniadau, nododd 11 o'r ymatebwyr y dref neu'r adeilad a ffefrir a nodir yn y siart isod. Mae Atodiad 1 yn rhestru'r ymatebion llawn megis symud cyfarfodydd o amgylch ardal y cyngor.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Dim cyfraniad uniongyrchol.

6. Beth fydd cost hyn a beth fydd ei effaith ar wasanaethau eraill?

Mae'r trefniadau presennol ar gyfer cyfarfodydd y Cyngor a phwyllgorau yn defnyddio cyfleusterau'r brif ystafell gyfarfod yn Neuadd y Sir gyda rhywfaint o ddefnydd o ystafelloedd cyfarfod Tŷ Russell a Chaledfryn. Mae'r rhain yn cael eu cynnal yn ystod amseroedd agor arferol yr adeiladau ac ni chodir tâl am eu defnydd. Byddai unrhyw newidiadau i'r trefniadau presennol yn cael eu prisio ar natur a maint y newidiadau a gynigir.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Lesiant?

Nid oes angen Asesiad o Effaith ar gyfer yr adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Craffu ac eraill?

Gwahoddwyd holl aelodau'r Cyngor i lenwi arolwg ar-lein i nodi eu safbwyntiau.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Dim angen.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Fel y nodwyd yn adran 2 uchod, gall yr adegau pan gynhelir y cyfarfodydd fod yn ffactor allweddol i alluogi aelodau presennol i fynychu cyfarfodydd a gallai effeithio ar benderfyniad ymgeiswyr posibl i ymgeisio mewn etholiad.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Adran 6 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011.

Ymatebion i'r arolwg

Cwestiwn 1 – pa bryd yr hoffech gynnal y cyfarfodydd?	Nifer	Canran¹
Bore	29	83%
Prynhawn (yn dechrau rhwng 2pm a 4pm)	2	6%
Prynhawn (yn dechrau ar ôl 4.30pm)	2	6%
Yn yr hwyr (yn dechrau ar ôl 5pm)	2	6%
Cwestiwn 2- fyddai eich dewis a ffefrir ar gyfer:	Nifer	Canran
Pob pwyllgor	26	74%
Dim ond pwyllgorau yr ydych yn aelodau ohonynt	5	14%
Dim ond rhai pwyllgorau penodol (nodwch isod)	4	11%
Sylwadau a gyflwynwyd: • Pwyllgor Cynllunio; • Y Cyngor Llawn a'r holl bwyllgorau Craffu gan gynnwys Archwilio / Llywodraethu Corfforaethol • Dim ond y Cyngor Llawn, dylai'r holl bwyllgorau eraill gyfnewid amseroedd. Gallai trefnu cyfarfodydd i fodloni cynghorwyr presennol atal eraill rhag ymgeisio mewn etholiad oherwydd patrwm y cyfarfodydd. • Y Cyngor Llawn a Chraffu Perfformiad		
Cwestiwn 3 – Pe bai un pwyllgor yn cyfarfod am 4.30pm pa bwyllgor yr hoffech ei gynnal ar yr adeg hynny?	Nifer²	Canran
Dim	8	23%
<i>Nifer o'r rhai arolygwyd sydd heb ateb y cwestiwn hwn</i>	8	23%
Pwyllgor Cynllunio	5	14%
Cyngor Llawn	4	11%
Grwpiau Ardal yr Aelodau	2	6%
Amherthnasol	2	6%
Un nad wyf yn rhan ohono	2	6%
Craffu Partneriaethau	1	3%
Pwyllgor Trwyddedu	1	3%
Pwyllgor Iechyd a Diogelwch	1	3%
Yr un gyda'r lleiaf o waith	1	3%

¹ Mae'r canrannau a nodwyd yn ymwneud â chyfanswm nifer yr aelodau (35) a atebodd yr arolwg. Mae'r cyfansymiau yn cael eu talgrynnu i fyny neu i lawr i'r rhif cyfan agosaf.

² Cyflwynwyd 25 ymateb i'r cwestiwn hwn. Roedd 8 aelod heb ateb y cwestiwn.

Cwestiwn 4 - Fyddai'n well gennyh weld amser cyfarfodydd yn newid yn rheolaidd?	Nifer	Canran
Na fyddai	26	74%
Byddai	6	17%
Dim ffafriaeth	3	9%
Cwestiwn 5 – Os ydych wedi ateb byddai, fyddech chi eisiau i'r amseroedd newid ar gyfer:	Nifer³	Canran
Pob pwyllgor	1	3%
Rhai pwyllgorau yn unig (rhestrwch pa bwyllgor (pwyllgorau))	9	25%
Sylwadau a gyflwynwyd: • Byddai'n well gennyf pe na baent oll yn newid oherwydd mae'n haws cynllunio pethau megis gwyliau blynyddol os oes gennyf ddyddiadau'r cyfarfodydd ymlaen llaw. Rwy'n cynllunio unrhyw wyliau o amgylch y Cyngor ac unrhyw bwyllgorau rwy'n aelod ohonynt fel nad wyf yn methu rhai. • Rhai nad wyf yn rhan ohonynt • Dim ond y Cyngor Llawn a Chynllunio • Mae'n dibynnu / Amherthnasol [2 ymatebydd]/ Dim [3 ymatebydd]		
Cwestiwn 6 – A oes amseroedd penodol a fyddai achosi anawsterau i chi?	Nifer	Canran
Nac oes	14	40%
Oes (nodwch isod)	21	60%
Sylwadau a gyflwynwyd: • Cyfarfodydd yn yr hwyr gan fy mod fel Cynghorydd Sir yn mynychu nifer o gyfarfodydd ward yn yr hwyr sy'n cynnwys cyfarfodydd megis cynghorau cymuned (mae tri o'r rhain yn fy ward) a llywodraethwyr ysgol (mae dwy ysgol yn fy ward) • Yn yr hwyr [7 ymatebydd] • Boreau • Yn yr hwyr oherwydd cyflwr teithio yn y gaeaf • Amseroedd casglu o'r ysgol • Gan fy mod ar bwyllgorau gwirfoddol mae cyfarfodydd yn yr hwyr yn broblem • Y trydydd dydd lau ym mhob mis • Yn yr hwyr a phrynhawniau • Cyfarfodydd yn yr hwyr oherwydd ymrwymadau eraill yn fy ward. Cyfarfodydd cyngor cymuned, cyfarfodydd llywodraethwyr ysgol ac ati • Dim ond os oes cyfarfodydd eraill y mae angen i mi eu mynychu • Oes, hwyr yn y prynhawn gan fod gennyf blant		

³ Roedd mwy o ymatebwyr wedi ateb y cwestiwn hwn (14 ymateb) na'r nifer a nododd eu bod eisiau i'r amseroedd newid yng nghwestiwn 4 (6 ymatebydd eisiau newid yr amseroedd yn rheolaidd).

• Gan fy mod yn gweithio llawn amser a dim ond 37 awr y flwyddyn sydd gennyf fel lwfans gan fy nghyflogwr, mae'n rhaid i mi ddewis a dethol pa gyfarfodydd yr wyf yn eu mynychu a pha rolau yr wyf am eu derbyn • Diwrnodau'r wythnos yn ystod oriau gwaith arferol • Yn hwyr yn y prynhawn • Ar ôl 6pm gan fy mod ar sawl pwyllgor elusennol, cymunedol a'r llywodraeth •		
Cwestiwn 7 – Oes gennych chi leoliad (lleoliadau) a ffefrir ar gyfer cynnal cyfarfodydd?	Nifer	Canran
Nac oes	21	60%
Oes (nodwch isod)	14	40%
Sylwadau a gyflwynwyd: • Rhuthun [6 ymatebydd] • Cyfarfodydd rhithiol lle bo modd neu'r lleoliad agosaf at fwyafrif yr aelodau etholedig • Llangollen • Y Rhyl • Teimlaf y dylid symud y cyfarfodydd o amgylch ardal y Cyngor • Rhuthun neu Ddinbych • Symud o amgylch adeiladau'r awdurdod • Caledfryn Dinbych [2 ymatebydd]		